

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa E. P.

przeciwko G. P.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 marca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i przyznaje adw. Ł. D. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł podwyższoną o podatek od towarów i usług w stawce należnej za czynności tego rodzaju, tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód E. P. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 5 marca 2015 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 16 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy oddalił jego powództwo o zobowiązanie

pozwanego G. P. do złożenia oświadczenia woli o powrotnym przeniesieniu na powoda prawa własności szeregu nieruchomości położonych w Ł. oraz udziału w nieruchomości położonej w K., w związku z odwołaniem darowizny z powodu rażącej niewdzięczności. Sądy obu instancji uznały, że pozwany nie dopuścił się rażącej niewdzięczności wobec powoda, nie traktował źle ojca, nie wchodził z nim w otwarty konflikt. Był jedynie uczestnikiem konfliktu pomiędzy powodem a jego żoną, matką pozwanego, gdyż mieszkał z rodzicami i stawał w obronie matki, wobec której powód stosował przemoc. Sądy nie zgodziły się ze stanowiskiem powoda, że pozwany był nielojalny, ponieważ nie stanął po jego stronie w konflikcie z żoną, mimo przekazania mu całego majątku. Tak subiektywnie pojmowaną niewdzięczność Sądy oceniły jako nieodpowiadającą kryteriom art. 898 § 1 k.c.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. powód zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 898 § 1 k.c. i uchybienie przepisom postępowania - art. 233 § 1 w zw. z art. 382 i art. 391 k.p.c.; art. 328 § 2 w zw. z art. 233 § 1 i art. 391 k.p.c. oraz art. 217 § 1 w zw. z art. 391 k.p.c. We wnioskach domagał się uchylenia zaskarżonego orzeczenia w punkcie I i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego Sądowi Apelacyjnemu w [...] a ponadto zasądzenia na rzecz pełnomocnika powoda z urzędu kosztów udzielonej lecz nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący

uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi przesłankami przewidzianymi w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., to znaczy występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania: „czy Sąd Apelacyjny w toku orzekania o istnieniu lub nieistnieniu przejawów rażącej niewdzięczności ze strony pozwanego, powinien być wziąć pod uwagę ustalenia faktyczne dotyczące zachowania G. P. wobec ojca, jakie poczynił Sąd Okręgowy w T. w postępowaniu, w którym Powód występując przeciwko synowi, domagał się ochrony prawa służebności mieszkania i takową ochronę uzyskać?” Nadto skarżący wskazał, iż jego skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona ze względu na fakt, „iż pomimo przekazania synowi dorobku całego życia powód w dalszym ciągu zmuszony jest mieszkać w Hotelu przy O. w K.; syn i małżonka opuścili go i nadal nie interesują się jego losem; czynią przy tym wszelkie starania o to, by Pan E. P. nie wprowadził się do swojego rodzinnego domu, w którym ma prawo mieszkać na podstawie prawa służebności”.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także znajdzie zastosowanie przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurystyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstały wątpliwości. Tych cech nie zawiera zagadnienie przedstawione przez skarżącego. Z treści postawionego pytania i towarzyszącej mu argumentacji wynika, że powód nie zgadza się z poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznymi i uważa, że rozstrzygając sprawę sąd powinien przyjąć ustalenia poczynione w innym postępowaniu. Kwestia wpływu innej sprawy rozstrzygniętej w postępowaniu sądowym nie jest jednak zagadnieniem wymagającym dalszych wyjaśnień, gdyż została omówiona w ramach wykładni art. 365 i art. 11 k.p.c. i w każdym wypadku wiążące jest do treści wyroku, a na motywy zawarte w uzasadnieniu rozciąga się tylko w takim zakresie, w jakim są konieczne dla wyjaśnienia jego przedmiotu, chyba że wcześniejsze rozstrzygnięcie dotyczy kwestii prejudycjalnej

(por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2015 r., IV CSK 726/14, LEX nr 1827141). Dostrzeżone przez skarżącego zagadnienie nie uzasadnia więc wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, zachodzi z kolei tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie, a zarzucona wadliwość powoduje, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15, LEX nr 1770910). Rozpatrywana skarga nie spełnia tych warunków. Skarżący w istocie polemizuje z ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez Sądy obu instancji, co na etapie postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej jest niedopuszczalne jeśli nie zachodzą podstawy do zakwestionowania prawidłowości toku postępowania dowodowego i przeprowadzenia kompleksowej oceny jego wyników. Zarzuty procesowe nie zawierają argumentów przekonujących o tego rodzaju oczywistych nieprawidłowościach. Z ustaleń tych wynika, że powód nie wraca do budynku, w którym przysługuje mu służebność mieszkania w wyniku własnej decyzji, a nie z powodu działań syna, który tam już nie mieszka. Nie wynika z nich natomiast, by powód znajdował się w sytuacji wymagającej bezpośredniej pomocy syna, której ten mu odmówił. Nie można więc uznać, że rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło z rażącym naruszeniem art. 898 § 1 k.c. lub wskazanych przepisów procesowych.

Z uwagi na to, że przytoczone przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą, a jednocześnie okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adwokata z urzędu wynika z treści § 2 ust. 1, 2 i 3, § 6 pkt 6, § 13 ust. 4 pkt 2 i § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U.

z 2013 r., poz. 461) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

jw

[l.n]